

Tìm đường dẫn vốn dài hạn cho mục tiêu tăng trưởng hai con số

06:11 31/10/2026

Tiền gửi dân cư vượt 11,2 triệu tỷ đồng, nhưng tín dụng ngân hàng vẫn là kênh cung ứng vốn chủ yếu cho nền kinh tế. Tại nghị trường Quốc hội, đại biểu Lê Hoàng Anh đề xuất ba hướng khơi thông nguồn lực tài chính, từ cho vay dựa trên dữ liệu đến phát triển các quỹ đầu tư, nhằm tạo nền tảng vốn dài hạn cho tăng trưởng.

Khơi thông nguồn lực đang nằm ngoài sản xuất

Tại phiên thảo luận ở hội trường Quốc hội ngày 30/10 về tình hình kinh tế - xã hội năm 2026 và kế hoạch năm 2027, đại biểu Lê Hoàng Anh (Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Gia Lai) đặt vấn đề về khả năng huy động vốn dài hạn để phục vụ mục tiêu tăng trưởng hai con số.

Theo đại biểu, nền kinh tế đang đối mặt với sự mất cân đối về kỳ hạn nguồn vốn. Tín dụng ở mức khoảng 155% GDP, gần 80% vốn huy động có kỳ hạn dưới 12 tháng, trong khi một nửa dư nợ là trung và dài hạn. Điều này tạo áp lực lên hệ thống ngân hàng khi phải sử dụng nguồn vốn ngắn hạn để đáp ứng nhu cầu đầu tư dài hạn.

Trong khi đó, nguồn lực tiết kiệm trong xã hội vẫn rất lớn. Tiền gửi dân cư đã vượt 11,2 triệu tỷ đồng, người dân còn nắm giữ ước khoảng 500 tấn vàng, tương đương gần 12% GDP. Trái phiếu doanh nghiệp chỉ chiếm khoảng 11% GDP.

Phát triển các quỹ đầu tư và thị trường vốn được kỳ vọng giúp chuyển hóa nguồn tiết kiệm trong dân thành nguồn lực phục vụ sản xuất, kinh doanh.

Từ thực tế này, đại biểu cho rằng điểm nghẽn không hẳn nằm ở lượng vốn sẵn có mà ở khả năng đưa nguồn tiền vào hoạt động sản xuất, kinh doanh. Nếu thiếu các kênh đầu tư phù hợp, nguồn tiết kiệm khó chuyển hóa thành vốn dài hạn cho doanh nghiệp.

Một vấn đề khác được đại biểu đề cập là nguy cơ giá trị doanh nghiệp Việt Nam được tạo ra trong nước nhưng quyền sở hữu và lợi ích từ hoạt động huy động vốn lại nằm ở nước ngoài. Vì vậy, bên cạnh thu hút đầu tư, cần có cơ chế để doanh nghiệp Việt phát triển, huy động vốn và giữ lại giá trị gia tăng trong nước.

Ba hướng mở rộng kênh dẫn vốn

Để giải quyết bài toán này, đại biểu Lê Hoàng Anh đề xuất ba nhóm giải pháp.

Thứ nhất, mở rộng cho vay dựa trên dữ liệu dòng tiền. Theo đó, khi doanh nghiệp đồng ý, ngân hàng có thể sử dụng dữ liệu hóa đơn điện tử, dữ liệu thuế và xuất nhập khẩu để đánh giá năng lực tài chính, khả năng trả nợ, thay vì chủ yếu dựa vào tài sản thế chấp là bất động sản.

Cách tiếp cận này có thể tạo thêm cơ hội tiếp cận tín dụng cho doanh nghiệp có hoạt động kinh doanh tốt nhưng hạn chế về tài sản bảo đảm.

Thứ hai, xây dựng cơ chế giữ vốn chủ sở hữu và giá trị doanh nghiệp ở lại Việt Nam. Đại biểu đề nghị sớm triển khai cơ chế cho phép công ty mẹ tại Trung tâm tài chính quốc tế đầu tư thông suốt vào thị trường trong nước, đồng thời tạo điều kiện để doanh nghiệp đưa công ty mẹ từ nước ngoài về Việt Nam với chi phí thuế hợp lý.

Cùng với đó, cần sớm vận hành Quỹ đầu tư mạo hiểm quốc gia theo hướng Nhà nước góp vốn ban đầu, kết hợp nguồn lực và năng lực quản lý của các quỹ tư nhân chuyên nghiệp.

Thứ ba, phát triển các định chế đầu tư dài hạn để kết nối tiền tiết kiệm của người dân với nhu cầu vốn doanh nghiệp. Các mô hình được đề xuất gồm quỹ hưu trí tự nguyện, quỹ mở và nghiên cứu thí điểm chứng chỉ vàng. Qua đó, người dân có thêm lựa chọn đầu tư, còn doanh nghiệp có cơ hội tiếp cận nguồn vốn dài hạn ngoài tín dụng ngân hàng.

Đại biểu cũng đề nghị bổ sung các chỉ tiêu theo dõi quy mô trái phiếu doanh nghiệp so với GDP và tỷ lệ tiết kiệm của người dân được đưa vào các định chế đầu tư, nhằm đánh giá hiệu quả phát triển thị trường vốn.

Theo đại biểu Lê Hoàng Anh, để các kênh vốn dài hạn phát triển, yếu tố quyết định còn nằm ở niềm tin vào thể chế và tính ổn định của pháp luật. Chính sách cần có khả năng dự báo, lộ trình chuyển tiếp phù hợp, tránh những thay đổi bất lợi khiến doanh nghiệp khó xây dựng kế hoạch đầu tư dài hạn.

Các đề xuất trên đặt ra yêu cầu chuyển dịch từ mô hình phụ thuộc chủ yếu vào tín dụng ngân hàng sang hệ thống tài chính có nhiều kênh huy động và phân bổ vốn. Đây là một trong những vấn đề quan trọng để nền kinh tế có thêm nguồn lực thực hiện mục tiêu tăng trưởng hai con số trong những năm tới.

Minh Thành (t/h)